

Demokratia tarvitsee kaikkien ääntä

Avoim demokratia -verkosto

3.12.2025, klo 9-10

Maiju Lehto

Diakonissa-
laitos

**Diakonissa-
laitos**

Diakonissalaitos toimii rohkeasti ihmisarvon puolesta yhteiskuntaa uudistaen. Olemme jo lähes 160 vuoden ajan kehittäneet kunnianhimoisesti luovia ratkaisuja yksilön arkeen ja yhteiskunnan haasteisiin. Yhdessä yhteiskunnallisen yrityksemme Rinnekotien kanssa elämme rinnalla, luomme kohtaamisia ja yhteisöjä, joissa jokainen löytää paikkansa. Lue lisää: www.hdl.fi

YLEISHYÖDYLLISTÄ TOIMINTAA

Kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville silloin, kun hätä ja häpeä ovat suurimmat, ja kokemus ihmisarvosta huojuu.

158 vuotta

ARVOMME
Ihmisarvo
Lähimmäisenrakkaus
Vastuullisuus

Vaikuttavia sote-palveluja erityistä tukea tarvitseville ihmisille.

Rinnekodit

Koulutamme sote-alan osaajia Suomen Diakonia-opistossa ja Diakonia-ammattikorkeakoulussa.

3400
työntekijää

Toimimme
valtakunnallisesti
ja kansainvälisesti

Edistämme
monimuotoisuutta

14
hyvinvointialuetta

Toiminnan
tuotot
283 milj.

Hyvä
kiertämään
6,9 miljoonalla

Työhyvinvointi **4,1/5**
Asiakas-
tyytyväisyys **NPS 58**

“Te ootte ekoja jotka kysyy tätä meidän lafkalta”

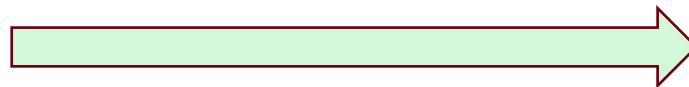
- Tulevaisuus on yhteinen, mutta kaikkien ihmisten ajatuksia ei kuulla kun puhumme siitä.
- Vuonna 2023 Diakonissalaitos aloitti Ilmiöasematyön, eli tulevaisuuskeskustelut ja –työpajat omien asiakkaidensa parissa.
- Näissä tulevaisuustyöpajoissa keräämme signaaleja eli varhaisia merkkejä ihmiarvoisesta tulevaisuudesta niiden ihmisten parista, joita harvoin kuullaan tulevaisuuskeskusteluissa – haavoittuvassa asemassa olevilta ja erityistä tukea tarvitsevilta ihmisiltä.
- “Te ootte ekoja jotka kysyy tätä meidän lafkalta” Opioidikorvaushoidon asiakas

- Tulevaisuuksien ajattelu ja siitä puhuminen voi olla vaikeaa. Dialogi on monelle liian haastava tapa osallistua. Olemme kehittäneet saavutettavampia tapoja osallistua: työpajoja joissa hyödynnetään toiminnallisuutta.
- Olemme kehittäneet esteettömyyttä ja saavutettavuutta huomiovia menetelmiä ja materiaaleja yhdessä niiden ihmisten kanssa, joille perinteinen keskustelu ei ole paras tapa osallistua.

Dialogista

Esteettömämpiin ja toiminnallisiin
tulevaisuustyöpajoihin

Osallistujia ovat olleet muun muassa

- Vammaiset ihmiset
- Kehitysvammaiset ja autismikirjon ihmiset
- Korvaushoidon ja päihdepalveluiden asiakkaat
- Työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret (NEET)
- Asunto ensin-palveluiden asukkaat ja hätämajoituksen asiakkaat
- Kansalaistoiminnan keskusten kävijät
- Lapsi- ja perhepalveluiden lapset ja nuoret
- Maahan muuttaneet (mm. paperittomat, yksin alaikäisenä turvapaikanhakijana tulleet, ihmiskaupan uhrit)
- Ikääntyneet

80 työpajaa
450 osallistujaa
11 paikkakuntaa ja
neljä maata

Kerättyä tietoa hyödynnetään
kehittämis- ja vaikuttamis-
työssä, materiaali työpajojen
järjestämisen tueksi on
vapaasti kaikkien saatavilla

Keskusteluissa esiin nousevia teemoja:

Keskiluokkanormisuus,
yksilökeskeisyys, tehokkuus-
vaatimus, armottomuus, huoli
ympäristöstä ja luonnosta,
yhdenvertaisuus, sosiaalinen
vastuu, osallisuuden
kokemukset, **toivo**.

MIKSI?

Tulevaisuusvallan laajentaminen on muun muassa...

- tulevaisuuskeskusteluun mukaan kutsumista,
- huomiotta jääneiden äänten esille tuomista,
- tulevaisuusnäkymien monipuolistamista ja
- tulevaisuusajattelun edellytysten luomista moninaisemmalle joukolle.

Tulevaisuusvalta ei jakaudu tasaisesti ja reilusti
yhteiskunnassamme tällä hetkellä

Ylisukupolvinen oikeudenmukaisuus

Osallisuus on elintärkeää demokratialle

DEMOKRATIA TARVITSEE KAIKKEIN ÄÄNTÄ – Tulevaisuusvalta ja ennakointi päätöksenteossa

- Lähdemme laajentamaan tulevaisuusvaltaa suomalaisessa yhteiskunnassa vuonna 2026!
- Avoimen hallinnon ja Diakonissalaitoksen hanke 1.1.-31.12.2026. Rahoittajana Sitra
- Hankkeen tavoitteena on laajentaa tulevaisuusvaltaa ja sen vaikuttavuutta päätöksenteossa vakiinnuttamalla Ilmiöasemamenetelmä osaksi valtionhallinnon ennakointityötä.

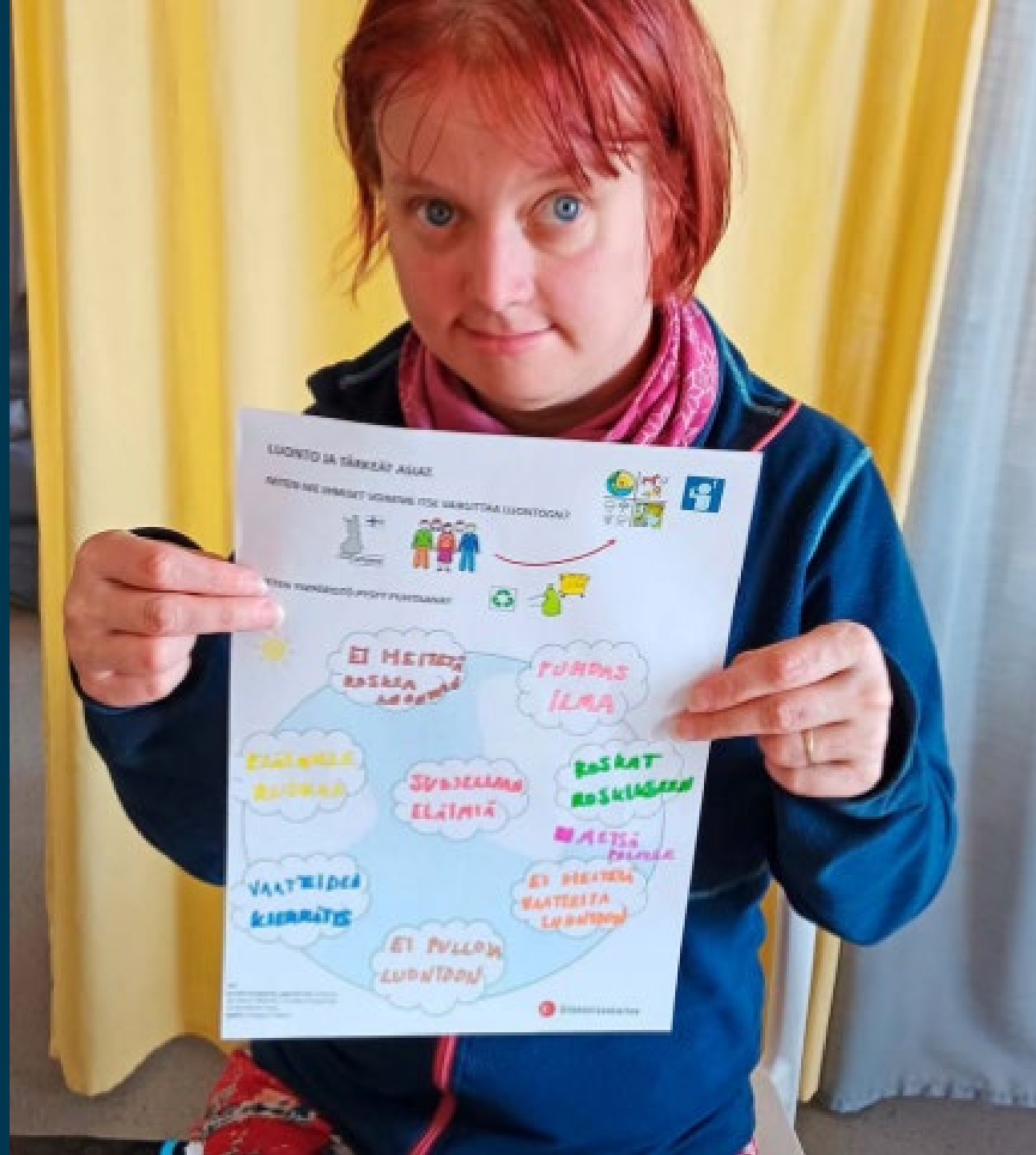
Hankkeen tulokset

- Hankkeen tuloksena eri järjestöt, kunnat, hyvinvointialueet ja muut toimijat keräävät systemaattisesti ilmiöasemamenetelmillä haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten ajatuksia tulevaisuudesta.
- Kerätyistä aineistoista tehtävät raportit ovat julkisesti kaikkien hyödynnettävissä samalla tavalla kuin kansallisen dialogin raportit ovat.
- Raportit ovat vakiintuneessa käytössä valtionhallinnon päätöksenteon prosesseissa sekä ennakointityössä ja sitä kautta haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten ääni on osa valtionhallinnon päätöksentekoa ja sen valmistelua.

Diakonissalaitos

- Antaa pilottikumppaneille koulutusta ja tukea Ilmiöasemamenetelmän käyttämisessä oman osallistujaryhmäsi kanssa
- Säilyttää, analysoi ja tuottaa raportin työpajoissa syntyneistä aineistoista (raakadata jää toki myös työpajan järjestäjälle oman työn kehittämiseen)
- Kehittää menetelmää ja prosessia pilottikumppaneilta saadun palautteen pohjalta
- Auttaa sinua laajentamaan tulevaisuusvaltaa sinne, missä sitä ei ole ennen ollut!
- Pilottivuonna kutsumme mukaan 5-10 kumppania

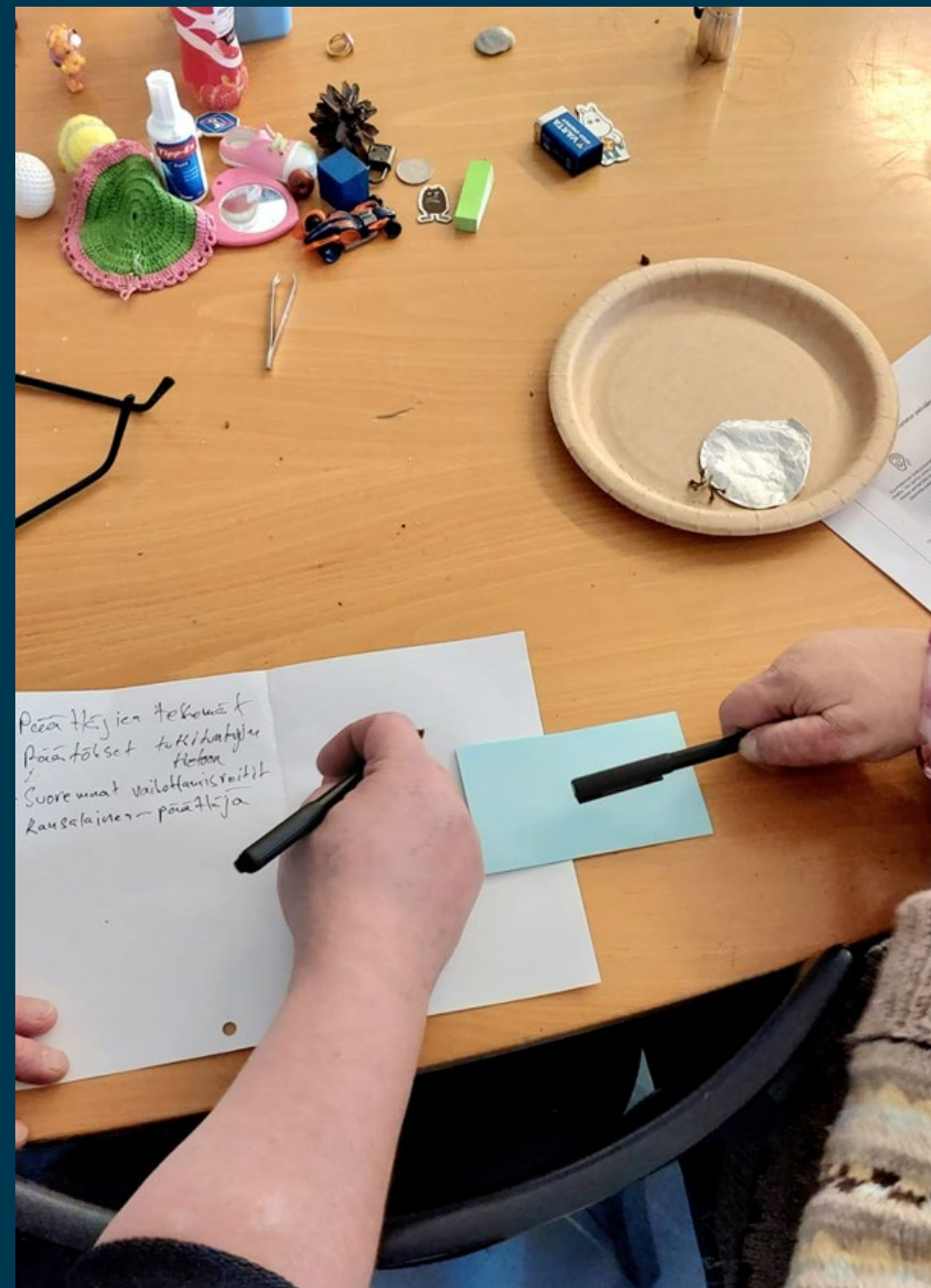
Ajatuksia, kysymyksiä?

Toiminnallisuus ja konkreettisuus sopii monenlaisille osallistujille

Menetelmissämme olemme pyrkineet huomioimaan

mahdolliset neuropsykiatriset (erityis)piirteet,
päähtymystila,
keskittymis-, muisti- ja kielivaikeudet,
neuroepätyypilliset henkilöt
henkilöt, jotka kommunikoivat muuten kuin puhumalla.

Rohkeasti ihmisarvon puolesta

Diakonissa-
laitos

Hankkeessa on kehitetty keskustelukortit tulevaisuustyöskentelyn tueksi.

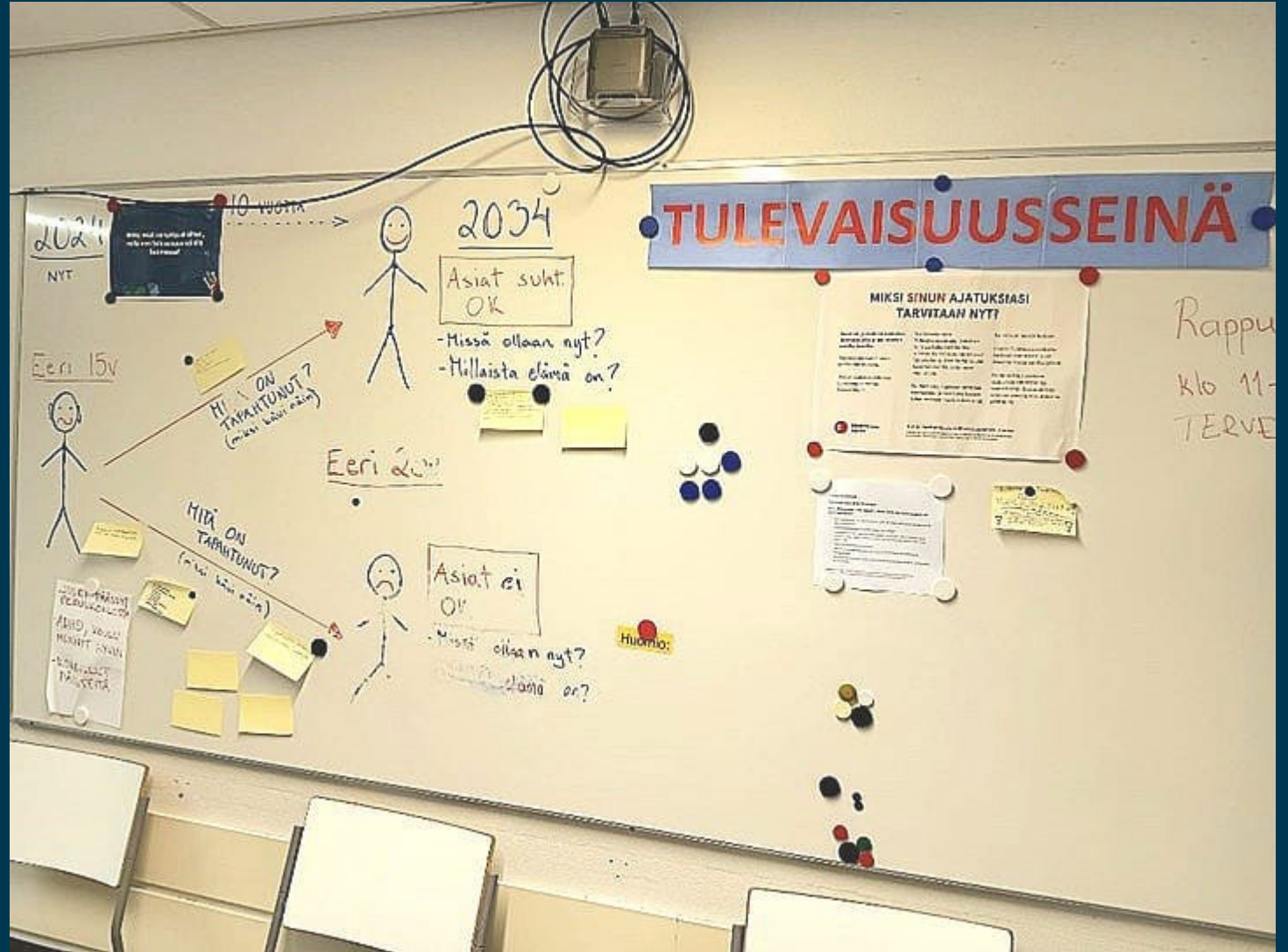
Kortteja on 69 ja kategorioita 10. Ne pohjautuvat PESTEL-kategorioihin. Kuvittaja on Sanna Mander.

Muutos dialogissa oli merkittävä, kun mukaan otettiin kortit (kauemmas tästä hetkesä, itsestä laajemmin yhteiskunnallisiin asioihin).

Tähän mennessä 105 osallistujaa ollut mukana mielenterveys- ja päihdepalveluista

Avohuumehoidon vertaistyöntekijät kehittivät Ilmiöasematyöntekijän kanssa Tulevaisuusseinän. Siinä hyödynnetään tarinallisuutta. Se tarjoaa mahdollisuuden osallistua myös heille, jotka eivät voi tai halua osallistua tulevaisuustyöpajaan. Osallistumiseen riittää post-it lappu ja kynä. Vertaiset tukivat vastausten jättämisessä tarvittaessa.

Kiitos!

Maiju.lehto@hdl.fi

050 5753339

<https://www.hdl.fi/tulevaisuusvalta/>

<https://www.hdl.fi/tulevaisuustyo/>

